

POSTANOWIENIE

13 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

na posiedzeniu niejawnym 13 października 2023 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku M. spółki akcyjnej w W.
z udziałem G.Z., M.S., L.S., P.S., M.Z., B.S., E.Z., małoletnich J.C., K.C., K.M.,
A.M. i [...] Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego w W.
o stwierdzenie nabycia spadku,
na skutek skargi kasacyjnej B.S. i E.Z.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie
z 22 września 2022 r., II Ca 3000/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

(Ł.W.)

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 22 września 2022 r. Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił apelację uczestników B.S., J.C., K.C., K.M., A.M., E.Z. od postanowienia Sądu Rejonowego dla Krakowa - Podgórze w Krakowie z 29 czerwca 2021 r., w sprawie z wniosku M. spółki akcyjnej w W., przy uczestnictwie G.Z., M.S., L.S., P.S., M.Z., B.S., J.C., K.C., K.M., A.M. i [...]. Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego w W., o stwierdzenie nabycia spadku.

Uczestnicy J.C., K.C., K.M., A.M. B.S. i E.Z. wnieśli skargę kasacyjną, w której żądali uchylenia zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi II instancji, ewentualnie żądali uchylenia zaskarżonego orzeczenia i orzeczenie co do istoty sprawy. Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania strona skarżąca wskazała, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne, a skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W sprawie nie złożono odpowiedzi na skargę kasacyjną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W

razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 listopada 2003r., II CK 324/03, postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z 13 lipca 2007r., III CSK 180/07, postanowienie Sądu Najwyższego z 22 listopada 2007r., I CSK 326/07, postanowienie Sądu Najwyższego z 26 września 2005r., II PK 98/05, postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Zagadnienia prawne przedstawione w skardze kasacyjnej nie spełniają powyższego kryterium, nie wskazują bowiem, że są istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, zaś ich wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Ponadto należy wskazać, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie budzi wątpliwości, iż termin z art. 1015 § 1 k.c. ma charakter zawity, zaś po jego upływie wygasa możliwość złożenia oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku (uchwała Sądu Najwyższego z 19 października 2018 r., III CZP 36/18, OSNC 2019, nr 7-8, poz. 74). Ponadto zagadnienia zaoferowane przez stronę skarżącą zostały sformułowane kazuistycznie, w istocie jako tezy odnoszące się do okoliczności sprawy, co także nie pozwala na ich zakwalifikowanie jako spełniające kryteria przyjmowane w utrwalonej judykaturze Sądu Najwyższego.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano ponadto oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz

szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75; z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15). Oceniając wynikającą z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy dostrzec, że ma ona charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi powinna dać się stwierdzić „na pierwszy rzut oka”, bez zbytniego wgłębiania się w sprawę (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07).

Skarga kasacyjna nie spełnia powyższego kryterium. Strona skarżąca nie wskazała konkretnych argumentów umożliwiających przyjęcie, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Poprzestała jednak jedynie na przedstawieniu innej oceny prawnej niż ta przyjęta przez sąd II instancji.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

(Ł.W.)

[a!]

